

INFORMACJE DO RAPORTU 2014/2015**Spis treści**

INFORMACJA O WYNIKACH SPRAWDZIANU PRZEPROWADZONEGO W 2014 ROKU WŚRÓD UCZNIÓW KLAS VI SZKOŁY PODSTAWOWEJ W WIDUCHOWEJ..	1
Wyniki statystyczne.....	2
Porównanie wyników z latami poprzednimi.....	3
Tendencja rozwojowa Szkoły Podstawowej w Widuchowej.....	3
ANALIZA EGZAMINU GIMNAZJALNEGO 2014 PRZEPROWADZONEGO W PUBLICZNYM GIMNAZJUM IM.KAZIMIERZA GÓRSKIEGO W ZESPOLE SZKÓŁ W WIDUCHOWEJ.....	4
Język polski.....	4
Historia i woś.....	5
Matematyka.....	5
Przedmioty przyrodnicze.....	6
Język angielski.....	7
Język niemiecki.....	8
Zestawienie wyników Gimnazjum w latach 2012-2014.....	8
OSIĄGNIĘCIA UCZNIÓW ZESPOŁU SZKÓŁ W WIDUCHOWEJ.....	8

**INFORMACJA O WYNIKACH SPRAWDZIANU
PRZEPROWADZONEGO W 2014 ROKU WŚRÓD UCZNIÓW KLAS
VI SZKOŁY PODSTAWOWEJ W WIDUCHOWEJ**

W szkole podstawowej w Widuchowej do Sprawdzianu Szóstoklasisty przystąpiło 50 uczniów, z klasy 6A – 26 uczniów, w tym **5 uczniów** miało opinię Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej i z klasy 6B – 24 uczniów, w tym **1 osoba** posiadała opinię Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej.

Arkusze standardowy zawierał 26 zadań sprawdzających poziom opanowania umiejętności czytania, pisania, rozumowania, korzystania z informacji i wykorzystywania wiedzy w praktyce. Za poprawne wykonanie wszystkich zadań można było otrzymać 40 punktów.

Współczynnik łatwości dla arkusza wyniósł 0,59.

Wyniki statystyczne

Lp	6a	6b	Szkoła
Liczebność	26	24	50
Wynik maksymalny	36	36	36
Wynik minimalny	10	4	4
Wynik średni	25,96	21,29	23,88
Stanin	5	4	4

	Wynik średni:
Szkoła	23,88
Gmina	24,75
Powiat	24,55
Województwo	24,91
Okręg	25,16
Kraj	25,82

Porównanie wyników z latami poprzednimi

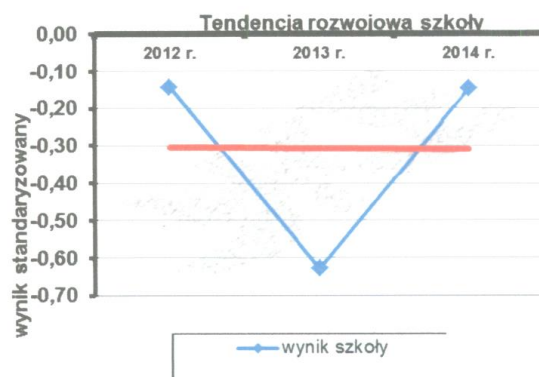
Zestawienie wyników latach 2009 – 2014 wg standardów

Rok	Współczynnik łatwości sprawdzianu	Czytanie	Pisanie	Rozumowanie	Korzystanie z informacji	Wykorzystywanie wiedzy w praktyce
2009	0,53	0,67	0,52	0,42	0,58	0,44
2010	0,57	0,69	0,54	0,59	0,51	0,48
2011	0,57	0,81	0,45	0,61	0,51	0,42
2012	0,52	0,58	0,49	0,54	0,63	0,42
2013	0,44	0,61	0,39	0,41	0,49	0,30
2014	0,59	0,73	0,56	0,50	0,66	0,56

W szkole podstawowej opracowano Program Poprawy Jakości i Efektywności Kształcenia na lata 2013 - 2016.

Program został zatwierdzony na posiedzeniu Rady Pedagogicznej w dniu 30 września 2013 r.

Tendencja rozwojowa Szkoły Podstawowej w Widuchowej

ANALIZA EGZAMINU GIMNAZJALNEGO 2014 PRZEPROWADZONEGO W PUBLICZNYM GIMNAZJUM IM.KAZIMIERZA GÓRSKIEGO W ZESPOLE SZKÓŁ W WIDUCHOWEJ

- Egzamin pisało 57 uczniów klas trzecich gimnazjum, z czego 17 uczniów posiadało opinię z Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej.
- 4 uczniów spośród nich miało informację o konieczności dostosowania wymagań do indywidualnych możliwości ucznia, zaś troje gimnazjalistów miało orzeczenia o konieczności kształcenia indywidualnego.
- Czworo uczniów skorzystało z wydłużonego czasu i pisało w oddzielnej sali.

Zestawienie wyników szkoły, powiatu, województwa i okręgu rok 2014

	J. polski	Historia Wos	J. angielski	J. niemiecki	Matematyka	Przedmioty przyrodnicze
Szkoła	70,74	56,46	61,95	49,72	47,88	50,65
Powiat	62,88	56,10	57,66	53,37	42,47	47,35
Województwo	64,86	56,63	64,66	53,10	43,93	49,57
Okręg	65,25	57,59	65,10	53,05	45,86	50,63
Wieś (okręg)	63,76	56,57	59,99	51,91	44,30	49,55
Wieś (województwo)	60,59	53,37	55,12	50,77	39,41	46,63

Język polski

Wynik naszego gimnazjum to 70,74 %, który jest wyższy od średnich wyników powiatu, województwa, okręgu i kraju.

Szkoła	powiat	województwo	okręg	kraj
70,74	62,88	64,86	65,25	68

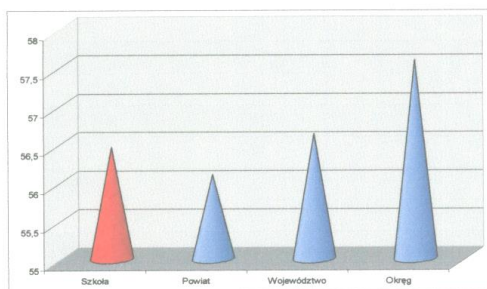
Tendencja rozwojowa szkoły – język polski

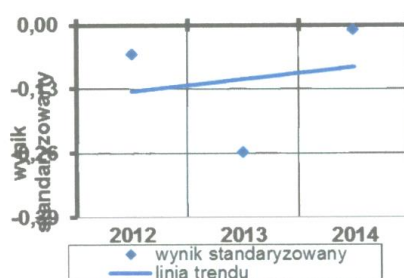

Historia i wos

Za rozwiązanie zadań w naszej szkole gimnazjaliści uzyskali 56,46% punktów co daje nam 4 stanin w kraju, i 6 stanin w województwie i okręgu.

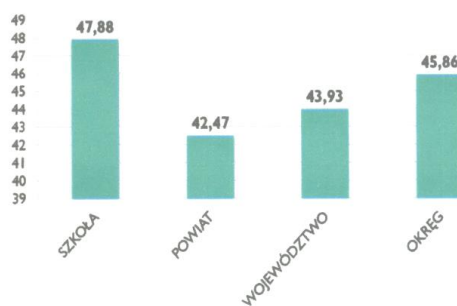
Tendencja rozwojowa szkoły – historia i wos

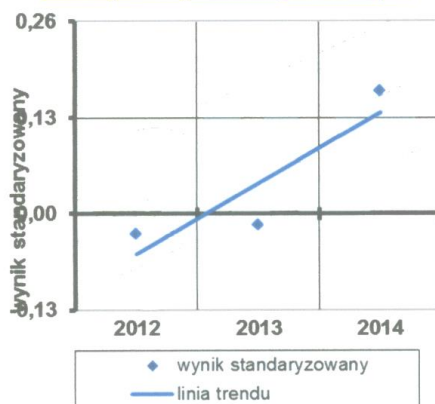
Matematyka

Wynik naszego gimnazjum to 47,88 %, który jest wyższy od średnich wyników powiatu, województwa, okręgu i kraju.

Zestawienie wyników szkoły, powiatu, województwa i okręgu

Tendencja rozwojowa szkoły – matematyka

Przedmioty przyrodnicze

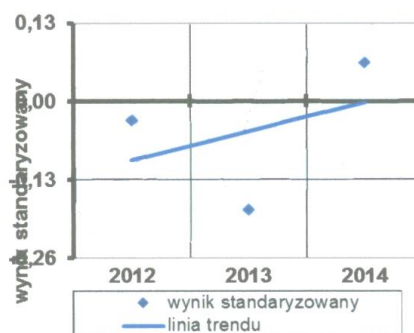
Za rozwiązanie zadań z zakresu przedmiotów przyrodniczych uczniowie w województwie zachodniopomorskim uzyskali średnio 49,57% punktów, a w kraju 52,0%.

Wynik procentowy tegorocznego egzaminu gimnazjalnego wyniósł w naszej szkole 50,65%, co daje 5 stanin w kraju, 5 stanin w okręgu i 6 stanin w województwie. Wynik szkoły jest wyższy od wyniku województwa.

Wyniki szkoły w porównaniu z wynikami wojewódzkimi

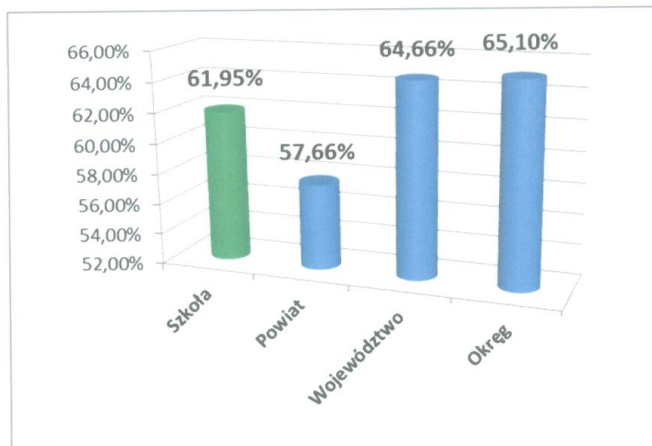
przedmiot	biologia	chemia	fizyka	geografia
szkoła	50,37%	51,13%	49,62%	51,38%
województwo	48,18%	49,51%	49,47%	51,27%

Tendencja rozwojowa szkoły – przedmioty przyrodnicze

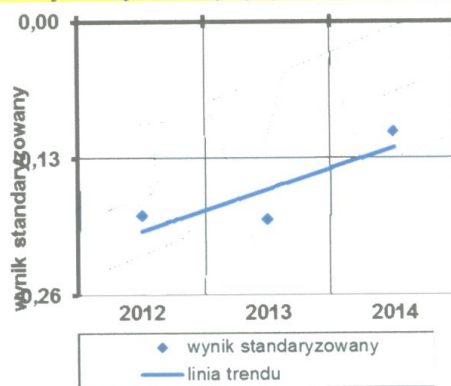

Język angielski

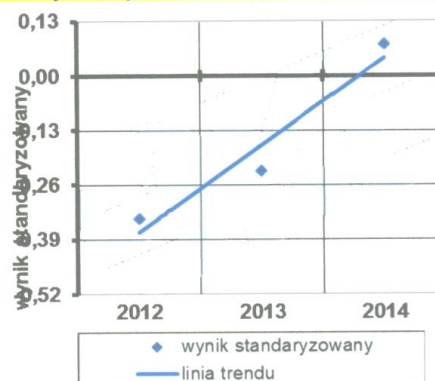
Wynik naszego gimnazjum to 61,95 %, który jest wyższy od średnich wyników powiatu.

Tendencja rozwojowa szkoły – język angielski podstawowy

Tendencja rozwojowa szkoły – język angielski rozszerzony

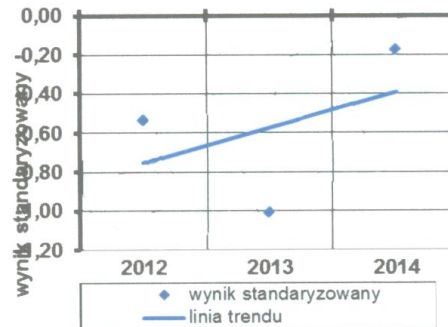

Język niemiecki

Wynik naszego gimnazjum to 70,74 %, który jest wyższy od średnich wyników powiatu, województwa, okręgu i kraju.

Szkoła	powiat	województwo	okręg
49,72	53,37	53,10	53,05

Tendencja rozwojowa szkoły – język niemiecki podstawowy

Zestawienie wyników Gimnazjum w latach 2012-2014

Rok	J.polski	Historia, wos	J.angielski	J.niemiecki	Matematyka	Przedmioty przyrodnicze
2012	64,43	57,41	57,54	44,07	43,93	48,02
2013	53,51	50,96	56,54	34,29	44,31	53,08
2014	70,74	56,46	61,95	49,72	47,88	58,65

OSIĄGNIĘCIA UCZNIÓW ZESPOŁU SZKÓŁ W WIDUCHOWEJ

LP.	IMIĘ I NAZWISKO UCZNIĄ	NAZWA KONKURSU, TURNIEJU, OLIMPIADY	SZCZEBEL	UZYSKANE MIEJSCE	IMIĘ I NAZWISKO OPIEKUNA
KONKURSY KURATORYJNE					
1.	Marika Wójs	Konkurs polonistyczny	wojewódzki	finalistka	Anna Kuchcik
2.	Mateusz Rapała	Konkurs matematyczny	wojewódzki	finalista	Dorota Kolin
ZAWODY SPORTOWE					
1.	Reprezentacja dziewcząt GIM	Gimnazjada Unihokej	region	3	Mieczysław Korba, Tomasz Łapiński
2.	Reprezentacja	Gimnazjada	wojewódzki	3	Mieczysław Korba

	dziewcząt GIM	Wojewódzka w piłce nożnej			
3.	Kamil Staszalek	Powiatowa Gimnazjada Biegów	powiatowy	3	Mieczysław Korba
4..	Reprezentacja dziewcząt SP	Powiatowe Igrzyska Młodzieży Szkolnej w Biegach	powiatowy	2	Mieczysław Korba
5.	Marika Wójs	Wojewódzki Finał Gimnazjady w Lekkiej Atletyce //bieg na 100m przez płotki//	wojewódzki	2	Robert Wilk
6.	Marika Wójs	Wojewódzki Finał Gimnazjady w Lekkiej Atletyce //bieg na 300m//	wojewódzki	3	Robert Wilk
7.	Julia Błaż	Wojewódzki Finał Gimnazjady w Lekkiej Atletyce //pchnięcie kulą//	wojewódzki	3	Robert Wilk
8.	Jakub Iskra	Powiatowy trójbój lekkoatletyczny	powiatowy	1	Robert Wilk
9.	Reprezentacja chłopców SP	Powiatowe Igrzyska Młodzieży Szkolnej w mini piłce nożnej	powiatowy	3	Robert Wilk
10.	Miłosz Gralak	Biegi Krzywińskie	wojewódzki	1	Jolanta Berowska
11.	Martyna Mlak	Biegi Krzywińskie	wojewódzki	1	Jolanta Berowska
12.	Hubert Mateusiak	Biegi Krzywińskie	wojewódzki	2	Jolanta Berowska
13.	Lena Wójs	Biegi Krzywińskie	wojewódzki	3	Jolanta Berowska
KONKURSY POWIATOWE, OGÓLNOPOLSKIE, MIĘDZYNARODOWE					
1.	Eryk Kubicki	EDI PANDA – język niemiecki	ogólnopolski	7	Magdalena Kostecka
2.	Wojciech Bachłaj	EDI PANDA - matematyka	ogólnopolski	9	Agata Sipiora
3.	Wojciech Bachłaj	Olimpus - matematyka	ogólnopolski	laureat	Agata Sipiora
4.	Wojciech Bachłaj	Galileo - matematyka	ogólnopolski	2	Agata Sipiora
5.	Hubert Ksel	Galileo - matematyka	ogólnopolski	6	Agata Sipiora
6.	Hubert Ksel	EDI PANDA - matematyka	ogólnopolski	18	Agata Sipiora
7.	Marta Narożańska	EDI PANDA - matematyka	ogólnopolski	23	Agata Sipiora
8.	Rafał Błaż	EDI PANDA - matematyka	ogólnopolski	30	Agata Sipiora
9.	Damian Wysokiński, Katarzyna Lis, Stella Sobiechowska,	Poznajemy Parki Krajobrazowe	wojewódzki	3	Daniel Zwoliński

	Maja Tuszyńska				
10.	Damian Wysokiński, Katarzyna Lis, Monika Olejnik	Konkurs myśliwski – „Leśna przygoda”	powiatowy	6	Daniel Zwoliński
11.	Wojciech Kiedos, Kacper Żygadło, Jakub Remis	Ogólnopolski Turniej Bezpieczeństwa w Ruchu Drogowym	eliminacje powiatowe	3	Andrzej Stachura
12.	Marta Narożańska, Marcin Witek	„Mała Akademia Leśna” - informatyczny	powiatowy	1	Andrzej Stachura
13.	Weronika Wac	Galileo - matematyka	ogólnopolski	12	Barbara Kwaśniak
14.	Marika Wójs	Galileo - matematyka	ogólnopolski	13	Barbara Kwaśniak
15.	Zespół 1(Dominika Fedorska, Wiktor Ławiński, Damian Stawierej, Marcin Witek), Zespół 2(Rozalia Korczyńska, Juliusz Winnicki, Wojciech Bachłaj, Bartosz Grzech)	„Zdażyć przed powodzią”	wojewódzki	3,4	Stanisław Domaradzki
16.	Zespół 1(Weronika Wac, Aleksandra Grzybowska, Karolina Czyż, Mateusz Rapała), Zespół 2(Agata Kiedos, Monika Olejnik, Szymon Smętek, Patryk Mazurek)	„Zdażyć przed powodzią”	wojewódzki	1,2	Stanisław Domaradzki
17.	Mateusz Rapała	Galileo - matematyka	ogólnopolski	laureat	Dorota Kolin
18.	Mateusz Rapała	EDI PANDA - matematyka	ogólnopolski	laureat	Dorota Kolin
19.	Julia Błaż	Galileo - matematyka	ogólnopolski	laureat	Dorota Kolin
20.	Weronika Wac, Nikola Szmelcuch, Stella Sobiechowska	Konkurs Wiedzy o Europie	powiatowy	2	Irena Chęś
21.	Martyna Mlak	Olimpusek - matematyka	Ogólnopolski	laureat	Jolanta Berowska
22.	Hanna Sipiora	Olimpusek - matematyka	Ogólnopolski	laureat	Jolanta Berowska
23.	Gabriela Szejler	Międzyszkolny	Nadleśnictwo	1	Jolanta Berowska

		Konkurs Ekologiczny „Człowiek i las”	w Gryfinie		
24.	Hanna Sipiora	Międzyszkolny Konkurs Ekologiczny „Człowiek i las”	Nadleśnictwo w Gryfinie	1	Jolanta Berowska
KONKURSY ARTYSTYCZNE					
1.	Julia Zawadzka	Przegląd Kolęd i Pastoralek w Chojnie	powiatowy	1	Paweł Wróbel
2.	Julia Zawadzka	Przegląd Kolęd i Pastoralek w Chojnie	wojewódzki	laureat	Paweł Wróbel
3.	Julia Zawadzka	Wojewódzki Konkurs Piosenki Dziecięcej „ZUZIA”	wojewódzki	3	Paweł Wróbel
4.	Wojciech Kiedos	Konkurs fotograficzny organizowany przez Wojewódzki Urząd Pracy	wojewódzki	wyróżnienie	Barbara Kwaśniak
5.	Paulina Naumowicz	Konkurs fotograficzny organizowany przez Wojewódzki Urząd Pracy	wojewódzki	wyróżnienie pozakonkursowe	Barbara Kwaśniak
6.	Dominika Geborowska	Zapobieganie nałogom	powiatowy	2	Teresa Kortyna
7.	Hanna Sipiora	Konkurs recytatorski	rejonowy	wyróżnienie	Monika Łuszcz, Iwona Mikołajczyk
8.	Sylwia Szejler	Konkurs plastyczny „Alternatywne źródła energii”	ogólnopolski	2	Barbara Gołąb

EWD

Nowy sposób przedstawiania wyników
egzaminów

Spis treści

1. Czym jest EWD – wprowadzenie
2. Analiza jednoroczna EWD
3. Zalecenia do pracy nauczycieli
4. Rekomendacje dla organizacji procesu nauczania

Co wpływa na wynik egzaminu zewnętrznego?

Analiza tradycyjna

Analiza tradycyjna :

- › Surowe wyniki punktowe
- › Skala staninowa

	Część H	Część MP
Szkoła A	Stanin 4	Stanin 6
Szkoła B	Stanin 6	Stanin 3
Szkoła C	Stanin 7	Stanin 5

Analiza tradycyjna

- Wynik punktowy nie uwzględnia dwóch pierwszych czynników, na które szkoła praktycznie nie ma wpływu
- Wynik punktowy nie uwzględnia (poza dysleksją) specyficznych trudności w uczeniu się, drugoroczności, promocji warunkowej, nauczania indywidualnego, dostosowania wymagań do możliwości ucznia itp..
- Na podstawie surowych wyników powstają rankingi szkół, które pozbawione kontekstu nie dają prawdziwego obrazu jakości kształcenia i pracy nauczycieli

Wynik egzaminu to informacja o końcowym poziomie osiągnięć ucznia w zakresie sprawdzanym testem egzaminacyjnym, a nie informacja o efektywności nauczania w szkole

Czym jest EWD

1. EWD- Edukacyjna Wartość Dodana,
2. EWD- miara postępu poczynionego przez uczniów w wyniku procesu edukacyjnego,
3. EWD – miara wpływu szkoły na wzrost wiedzy i umiejętności uczniów,
4. EWD – miara efektywności nauczania w szkole,
5. EWD - metoda analizy statystycznej pozwalająca oczyścić wynik surowy z wpływu czynników indywidualnych i środowiskowych,
6. EWD – źródło informacji dla uczniów, nauczycieli, rodziców i organów prowadzących o wkładzie pracy włożonej w uzyskany wynik egzaminu.

Kalkulacja EWD

Metoda EWD to zestaw technik statystycznych potrzebująca wyników przynajmniej dwóch pomiarów:

- › – na początku nauki w szkole
- › – na zakończenie nauki w szkole

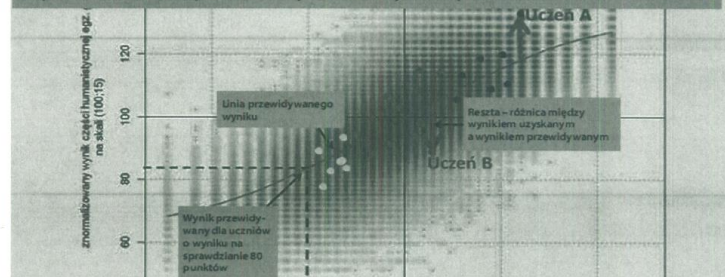
Dla gimnazjum:

- › – Sprawdzian w klasie VI SP
- › – Egzamin gimnazjalny w kl. III

Kalkulacja EWD – jednoroczne

EWD dla ucznia to RESZTA – czyli różnica między jego wynikiem, a wynikiem przewidywanym

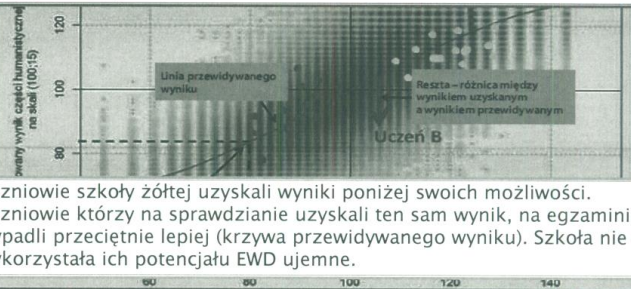

EWD dla szkoły to średnia RESZT wszystkich uczniów – czyli średnia różnic między ich wynikiem, a wynikiem przewidywanym

Która szkoła lepiej kształci?

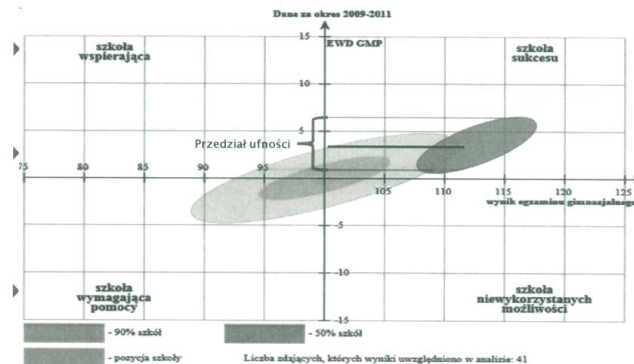
Szkoła żółta: uczniowie tej szkoły, którzy uzyskali wyniki ze sprawdzian powyżej średniej także na egzaminie uzyskali wysokie wyniki
Szkoła czerwona: uczniowie tej szkoły uzyskali słabe, niższe niż średnia wyniki na sprawdzianie, na egzaminie tylko kilku uczniów uzyskało wynik powyżej średniej

Uczniowie szkoły żółtej uzyskali wyniki poniżej swoich możliwości. Uczniowie którzy na sprawdzianie uzyskali ten sam wynik, na egzaminie wypadli przeciętnie lepiej (krzywa przewidywanego wyniku). Szkoła nie wykorzystała ich potencjału EWD ujemne.

Uczniowie szkoły czerwonej pomimo że dużo słabsi, niż koledzy ze szkoły żółtej uzyskali wyniki egzaminu lepsze niż uczniowie z tym samym wynikiem uzyskanym na sprawdzianie. Szkoła ma EWD dodatnie

Kalkulacja EWD – trzyletnie

EWD w postaci graficznej przedstawia elipsa- jej środek to wskaźnik EWD dla szkoły, a jej rozmiar określa przedział ufności

ANALIZA Wyników egzaminu gimnazjalnego 2014 za pomocą kalkulatora EWD

GIMNAZJUM 2014

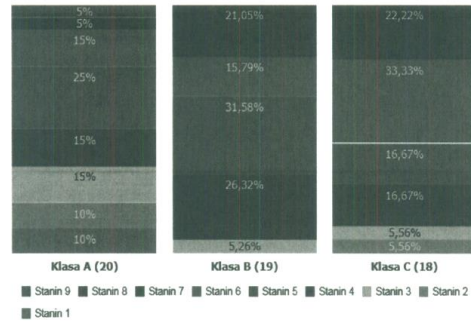
Podstawy analizy

- ▶ Do analizy przeprowadzonej za pomocą kalkulatora EWD100 wprowadzono następujące dane:
- ▶ Wyniki sprawdzianu uczniów klasy VI Szkoły podstawowej w Widuchowej i w Krzywiniu z roku 2011.
- ▶ Wyniki egzaminu gimnazjalnego części humanistycznej i matematyczno-przyrodniczej uczniów gimnazjum w Widuchowej z roku 2014.
- ▶ Łącznie wprowadzono dane 57 uczniów.

1. Potencjał uczniów

Uprzednie osiągnięcia

Uprzednie osiągnięcia dla rocznika 2014 w skali 100/15

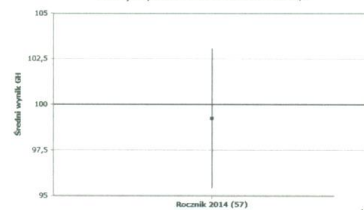
W poszczególnych klasach potencjał jest zróżnicowany. W klasie A zanotowano najmniej uczniów z wysokim potencjałem na wejściu. Klasy B i C miały podobny potencjał na wejściu //klasa C miała więcej uczniów z niskim potencjałem na wejściu//.

Już na tym etapie można było spodziewać się, że klasa A osiągnie niski wynik, a klasa B i C – wyniki porównywalne.

2. Średnie wyniki – szkoła

Średnie wyniki

Średnie wyniki z przedziałami ufności dla rocznika 2014 w skali 100/15

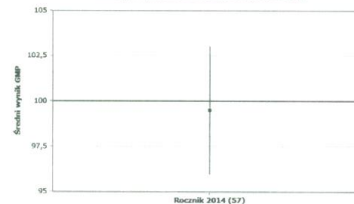

W części humanistycznej szkoła zanotowała wyniki bliskie średniej krajowej.

W części matematyczno - przyrodniczej szkoła również osiągnęła wyniki bliskie średniej krajowej.

Średnie wyniki

Średnie wyniki z przedziałami ufności dla rocznika 2014 w skali 100/15

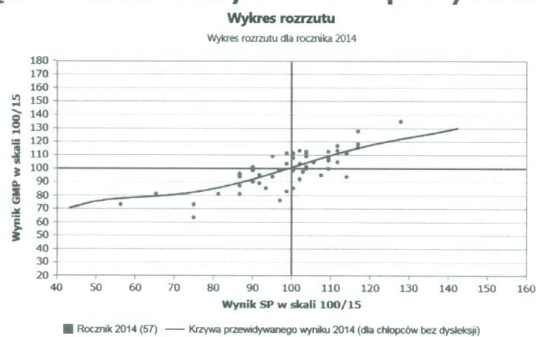

3. Wykres rozrzutu – Szkoła część humanistyczna

Więcej uczniów osiągnęła wyniki powyżej wyników uczniów w kraju o tym samym potencjale na wejściu. Należy stwierdzić, że w niewielkim stopniu został wykorzystany potencjał uczniów średnio-dobrych.

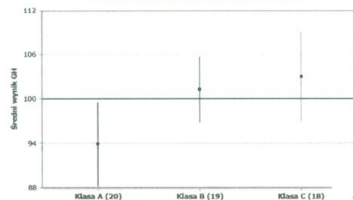
4. Wykres rozrzutu – Szkoła część matematyczno – przyrodnicza

W tej części porównywalna część uczniów osiągnęła wyniki powyżej wyników uczniów w kraju o tym samym potencjale na wejściu i podobna część uczniów uzyskała wynik poniżej potencjału na wejściu.

5. Średnie wyniki – dla poszczególnych klas

Średnie wyniki
Średnie wyniki z przedziałami ufności dla rocznika 2014 w skali 100/15

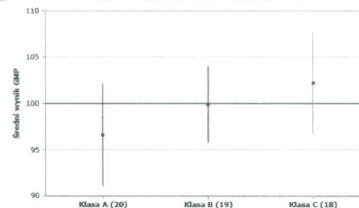

Wykres pokazuje, że klasa B i C uzyskała wynik wyższy niż średnia krajowa.

W części matematyczno - przyrodniczej wyniki rozłożyły się w podobny sposób.

Średnie wyniki

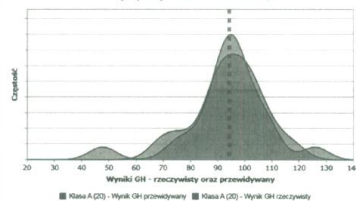
Średnie wyniki z przedziałami ufności dla rocznika 2014 w skali 100/15

6. Wyniki przewidywane – klasa A

Wyniki przewidywane

Wyniki przewidywane dla rocznika 2014 w skali 100/15

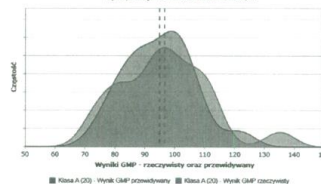

Z wykresu wynika, że klasa A w części humanistycznej osiągnęła średni wynik niewiele niższy niż przewidywany. Uczniowie słabsi i najlepsi przekroczyli niewiele wynik przewidywany, uczniowie średni również osiągnęli przewidywane wyniki.

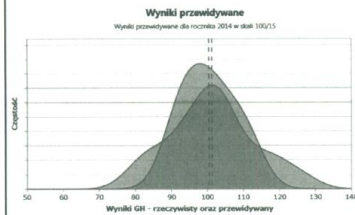
Z wykresu wynika, że uczniowie średni klasy A w części matematyczno - przyrodniczej, niższy wynik niż przewidywany. Średni wynik dla całej klasy jest jednak nieznacznie wyższy od przewidywanego.

Wyniki przewidywane

Wyniki przewidywane dla rocznika 2014 w skali 100/15

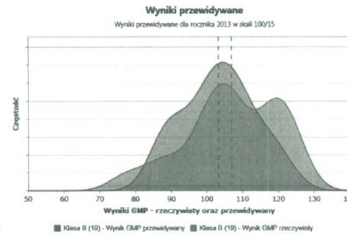

7. Wyniki przewidywane – klasa B

■ Klasa B (19) - Wynik GH przewidywany ■ Klasa B (19) - Wynik GH rzeczywisty

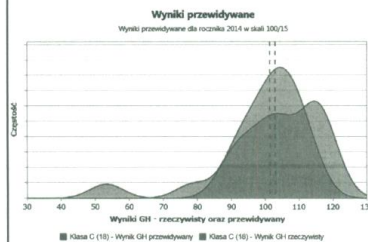
Z wykresu wynika, że klasa B w części matematyczno – przyrodniczej osiągnęła średni wynik wyższy niż przewidywany. Mieli na to wpływ przede wszystkim uczniowie najlepsi i najstabsi, którzy osiągnęli wyniki powyżej przewidywanych. Tutaj również potencjał uczniów średnich nie został wykorzystany.

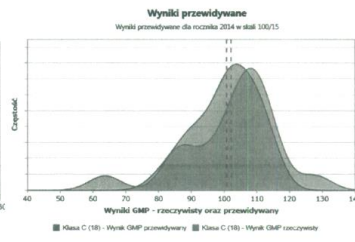
■ Klasa B (19) - Wynik GMP przewidywany ■ Klasa B (19) - Wynik GMP rzeczywisty

Z wykresu wynika, że klasa B w części humanistycznej osiągnęła średni wynik wyższy lecz porównywalny z przewidywanym. Potencjał uczniów średnich nie został wykorzystany. Powyżej wyniku przewidywanego znaleźli się uczniowie stabi oraz zdolni/

8. Wyniki przewidywane – klasa C

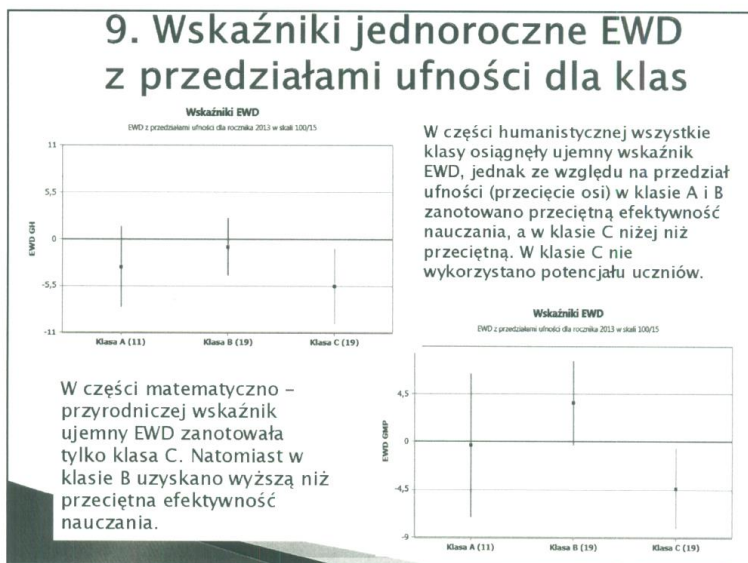
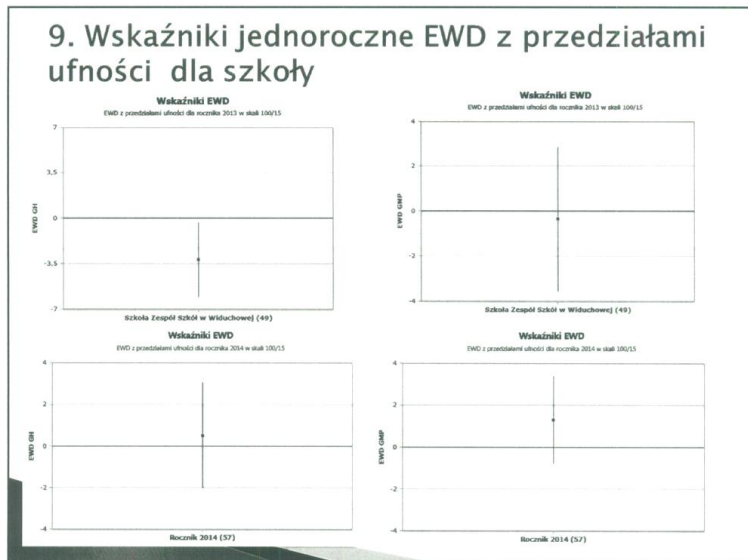
■ Klasa C (18) - Wynik GH przewidywany ■ Klasa C (18) - Wynik GH rzeczywisty

■ Klasa C (18) - Wynik GMP przewidywany ■ Klasa C (18) - Wynik GMP rzeczywisty

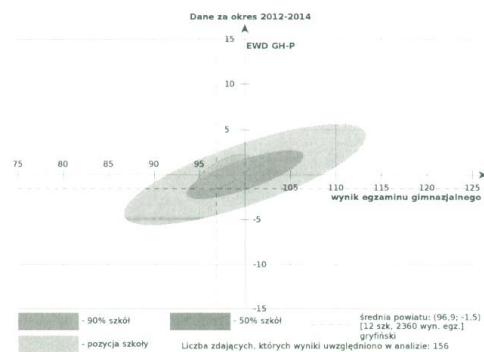
Z wykresów wynika, że klasa C w części humanistycznej i matematyczno–przyrodniczej osiągnęła średni wynik wyższy niż przewidywany.

Na uwagę zasługuje fakt, że najstabsi uczniowie tej klasy napisali dużo powyżej oczekiwanego wyniku. Uczniowie zdolni również wykorzystali swój potencjał.

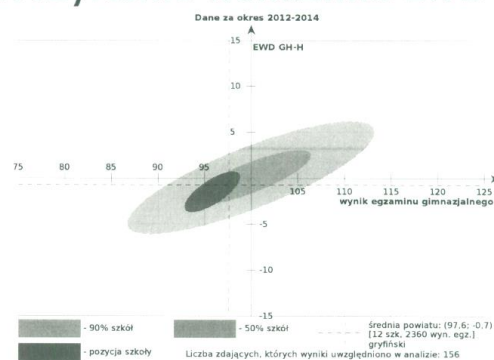

10. Trzyletnie wskaźniki EWD – GHP

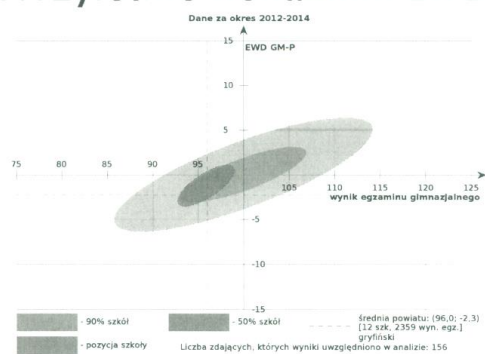
Wykres pokazuje, że szkoła osiąga wyniki wyższe niż średnie w powiecie.
Trzyletni wskaźnik EWD szkoły jest dodatnie (0,2), jest wyższy od EWD powiatu (-1,5).

11. Trzyletnie wskaźniki EWD – GHH

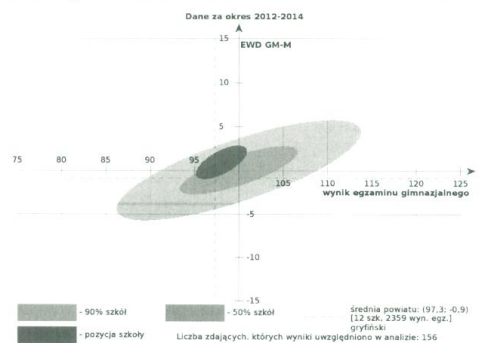
Wykres pokazuje, że szkoła osiąga wyniki słabsze niż średnie w powiecie.
Trzyletni wskaźnik EWD szkoły jest ujemny (-1,5), jest niższy niż EWD powiatu (-0,7).

12. Trzyletnie wskaźniki EWD – GMP

Wykres pokazuje, że szkoła osiąga wyniki wyższe niż średnie w powiecie.
Trzyletni wskaźnik EWD szkoły jest ujemny (-1,2), ale jest wyższy niż EWD powiatu (-2,3).

13. Trzyletnie wskaźniki EWD – GMM

Wykres pokazuje, że szkoła osiąga wyniki wyższe niż średnie w powiecie.
Trzyletni wskaźnik EWD szkoły jest dodatni (0,9), jest wyższy niż EWD powiatu (-0,9).

14. Zalecenia do pracy nauczyciel

- › Uwzględniając zalecenia PPP w sprawie dostosowania wymagań do możliwości uczniów nie można zapomnieć o uczniach średnich i dobrych aby wykorzystać w pełni ich potencjał wejściowy (Jak się pomaga 23% uczniów słabych (stanin od 1 do 3) to pozostałe 77% się olewa" – cytata ze szkolenia)
- › Różnicować stopień trudności pracy domowej (ze względu na możliwości i potencjał), co pozwoli uaktywnić się i osiągnąć sukces wszystkim uczniom oraz zwiększyć motywację do nauki
- › Planując lekcję starać się wykonywać zadania z uczniami wymagające wykorzystania wiedzy teoretycznej w praktyce w celu zdobycia umiejętności:

15. Rekomendacje dla organizacji procesu nauczania

- › Przy rekrutacji należy dążyć do takiego podziału uczniów, aby klasy miały podobny potencjał i były mniej liczne „Niewielkie procentowe zróżnicowanie uczniów o tym samym potencjale, przy liczebności 20–23 osoby, stanowi różnicę dwóch lub jednego ucznia i generalnie nie ma wpływu na efektywność nauczania.”
- › Zwiększenie efektywności nauczania dla uczniów słabych, o niskim potencjale na wejściu (z dostosowaniem wymagań) powinno się uzyskać przez obowiązkowe zajęcia wyrównawcze (na lekcjach należy skupić się na uczniach o średnim i wysokim potencjale – to oni uzyskają lepszy wynik)
- › W ramach artykułu 42 KN zaplanować prócz zajęć dydaktyczno – wyrównawczych i zajęć z uczniami zdolnymi zajęcia dodatkowe – rozwijające zainteresowania lub wspierające rozwój uczniów ze średnim potencjałem, osiągających przeciętne wyniki

*Raport z analizy
Sprawdzianu Szóstoklasisty
w Publicznej Szkole Podstawowej
im. Władysława Szafera
w Widuchowej*

1 kwietnia 2014 roku

W szkole podstawowej w Widuchowej do Sprawdzianu Szóstoklasisty przystąpiło 50 uczniów, z klasy 6A – 26 uczniów, w tym **5 uczniów** miało opinię Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej i z klasy 6B – 24 uczniów, w tym **1 osoba** posiadała opinię Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej.

Arkusz standardowy zawierał 26 zadań sprawdzających poziom opanowania umiejętności czytania, pisania, rozumowania, korzystania z informacji i wykorzystywania wiedzy w praktyce. Za poprawne wykonanie wszystkich zadań można było otrzymać 40 punktów.

Współczynnik łatwości dla arkusza wyniósł 0,59.

Umiejętności pogrupowane według obszarów (standardów)

Obszar	Szczegółowe umiejętności	Numery zadań	Maksymalna ilość punktów	Liczba punktów uzyskanych:			Średnia za standard
				VI a	VI b	Szkoła	
CZYTANIE – 10 p.	1.1 Odczytywanie tekstu popularnonaukowego	1,2,3,4,5	5	75 % db	55 % dst	65 % dst	73 %
	1.1 Odczytywanie tekstu literackiego	6, 7, 9	3	81 % db	78 % db	80 % db	
	1.1 Odczytywanie tekstu literackiego	8, 10	2	77 % db	68 % dst	73 % db	
PISANIE -10 p.	2.1.Pisze na temat i zgodnie z celem	25I, 26I	4	59 % dst	54 % dst	57 % dst	56 %
	2.3. Przestrzega norm gramatycznych	26III	2	71 % db	63 % dst	67 % dst	
	2.3. Celowo stosuje środki językowe	26II	1	46 % dop	29 % ndst	38 % dop	
	2.3 Przestrzega norm ortograficznych	25II, 26IV	2	71 % db	31 % dop	51 % dst	
	2.3 Przestrzega norm interpunkcyjnych	26V	1	77 % db	33 % dop	55 % dst	
ROZUMOWANIE – 8 P.	3.6. Rozpoznaje charakterystyczne cechy i własności liczb i figur	11, 24, 12	4	61 % dst	46 % dop	54 % dst	50 %
	3.8 Ustala sposób rozwiązania zadania oraz prezentacji tego rozwiązania	22	4	49 % dop	42 % dop	46 % dop	
KORZYSTANIE Z INFORMACJI – 4 p.	4.1 Posługuje się źródłem informacji	17, 18, 19, 20	4	70 % db	60 % dst	65 % dst	66 %

	3.8 Ustala sposób rozwiązania zadania oraz prezentacji tego rozwiązania	22	4	49 % dop	42 % dop	46 % dop	
KORZYSTANIE Z INFORMACJI – 4 p.	4.1 Posługuje się źródłem informacji	17, 18, 19, 20	4	70 % db	60 % dst	65 % dst	66 %
WYKORZYSTYWANIE WIEDZY W PRAKTYCE – 8 p.	5.3 Wykonuje obliczenia dotyczące objętości	14	1	42 % dop	46 % dop	44 % dop	56%
	5.3 Wykonuje obliczenia dotyczące czasu	15	1	65 % dst	58 % dst	62 % dst	
	5.3 Wykonuje obliczenia dotyczące pieniędzy	23	3	59 % dst	61 % dst	60 % dst	
	5.5 Wykorzystuje w sytuacjach praktycznych własności liczb i stosuje je do rozwiązania problemu	13, 16, 21	3	59 % dst	46 % dop	53 % dst	

Procentowy wykres przedstawiający wynik Sprawdzianu Szóstoklasisty u poszczególnych uczniów

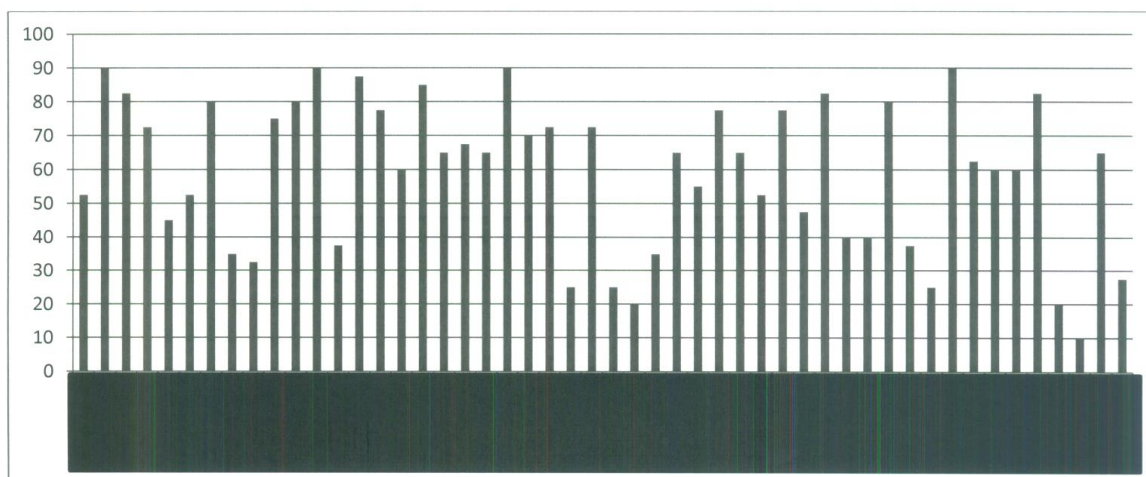

Tabela porównująca oceny roczne z wynikami Sprawdzianu.

L.p.	Uczeń:	Średnia ocen z przedmiotów wiodących:	Wynik Sprawdzianu przekładający się na ocenę szkolną
1.	████████	2,2,2,2 średnia 2,00	21 dst
2.	██████	5,6,6,5 średnia 5,50	36 bdb
3.	████	5,5,4,4 średnia 4,50	33 db
4.	██████	3,2,3,3, średnia 2,75	29 db
5.	██████	3,2,3,3, średnia 2,75	18 dop
6.	██████	2,2,2,2 średnia 2,00	21 dst
7.	██████	5,4,4,4, średnia 4,25	32 db
8.	██████	2,1,2,2, średnia 1,75	14 dop
9.	██████	3,2,2,2 średnia 2,25	13 dop
10.	██████	5,4,5,4 średnia 4,50	30 db
11.	████████	3,2,3,4 średnia 3,00	32 db
12.	████████	3,3,4,4 średnia 3,50	36 bdb
13.	████████	2,2,2,2 średnia 2,00	15 dop
14.	████	6,6,6,5 średnia 5,75	35 db

15.	██████	5,4,4,3 średnia 4,00	31 db
16.	██████	3,2,2,3 średnia 2,50	24 dst
17.	██████	5,5,6,5 średnia 5,25	34 db
18.	████	3,3,3,3, średnia 3,00	26 dst
19.	██████	5,4,3,3, średnia 3,75	27 dst
20.	██████	3,2,2,4 średnia 2,75	26 dst
21.	██████	3,5,3,3, średnia 3,50	36 bdb
22.	██████	4,3,3,3 średnia 3,25	28 db
23.	████	4,3,4,3 średnia 3,50	29 db
24.	████	2,2,2,3 średnia 2,25	10 ndst
25.	████	5,3,3,2 średnia 3,25	29 db
26.	██████	3,2,2,3 średnia 2,50	10 ndst
27.	████	2,3,2,3 średnia 2,50	8 ndst
28.	████	2,2,2,3 średnia 2,25	14 dop
29.	██████	2,4,2,5 średnia 3,25	26 dst
30.	██████	2,2,2,3 średnia 2,25	22 dst
31.	██████	4,5,4,5 średnia 4,50	31 db
32.	██████	3,4,3,4 średnia 3,50	26 dst
33.	██████	2,3,3,3 średnia 2,75	21 dst

34.	████████	4,5,4,5 średnia 4,50	31 db
35.	████████	3,3,3,3 średnia 3,00	19 dop
36.	████	4,5,5,5, średnia 4,75	33 db
37.	████████	4,5,4,5 średnia 2,00	16 dop
38.	██████	3,3,3,3 średnia 2,00	16 dop
39.	████	4,4,4,5 średnia 4,25	32 db
40.	████	2,3,2,3, średnia 2,50	15 dop
41.	████	1,2,2,3 średnia 2,00	10 ndst
42.	██████████	5,5,4,5 średnia 4,75	36 bdb
43.	████████	3,3,3,3 średnia 3,00	25 dst
44.	████████	3,4,3,4 średnia 3,50	24 dst
45.	████	4,5,4,5, średnia 4,50	24 dst
46.	████████	5,6,5,5, średnia 5,25	33 db
47.	██████	2,2,2,2, średnia 2,00	8 ndst
48.	██████████	2,2,2,2 średnia 2,00	4 ndst
49.	██████████	3,3,3,4 średnia 3,25	26 dst
50.	████████	2,2,2,3 średnia 2,25	11 ndst

Wyniki statystyczne.

Lp	6a	6b	Szkoła
Liczebność	26	24	50
Wynik maksymalny	36	36	36
Wynik minimalny	10	4	4
Wynik średni	25,96	21,29	23,88
Stanin	5	4	4

	Wynik średni:
Szkoła	23,88
Gmina	24,75
Powiat	24,55
Województwo	24,91
Okręg	25,16
Kraj	25,82

REKOMENDACJE DLA NAUCZYCIELI:

W zakresie czytania i korzystania z informacji

Należy:

- ćwiczyć czytanie ze zrozumieniem tekstów popularnonaukowych i poleceń,
- sprawdzać prawidłowe odczytanie głównej myśli tekstu lub polecenia,
- sprawdzać prawidłowe odczytanie informacji zawartych w tekście,
- ćwiczyć wnioskowanie na podstawie informacji zawartych w tekście,
- ćwiczyć charakterystykę bezpośrednią i pośrednią bohatera tekstu,
- ćwiczyć odczytywanie znaczeń przenośnych w tekstach literackich,
- ćwiczyć udzielanie odpowiedzi na krótkie pytania do tekstu,
- doskonalić odczytywanie danych z tabel oraz ich praktyczne wykorzystywanie (rozkład jazdy).

W zakresie pisania

Należy:

- utrwalać formalne wyznaczniki listu,
- ćwiczyć umiejętność argumentacji,
- ćwiczyć celowość stosowania środków językowych – dostosowanie stylu do treści i formy wymaganej formy pracy pisemnej,
- powtórzyć zasady interpunkcji i ortografii oraz utrwalać je na wszystkich lekcjach, a także doskonalić umiejętność poprawnego pisania,
- zwracać szczególną uwagę na wyznaczoną w poleceniu długość wypowiedzi pisemnej – w przypadku zbyt krótkiej pracy nie przyznaje się punktów za poprawność stylistyczną, językową, ortograficzną oraz interpunkcyjną – należy ćwiczyć pisane żądanych form wypowiedzi pisemnej na czas.

W zakresie rozumowania

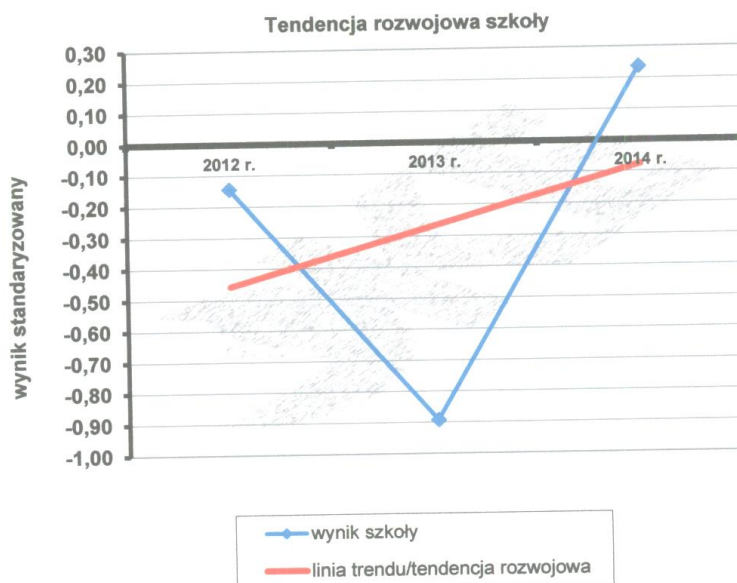
Należy:

- ćwiczyć porządkowanie danych z zadania i wyszczególnienie szukanych,
- ćwiczyć sposób rozwiązania zadania oraz prezentacji tego rozwiązania,
- kształcić rozpoznaje charakterystycznych cech i własności liczb.

W zakresie wykorzystywania wiedzy w praktyce

Należy:

- doskonalić obliczenia objętości,
- kształcić wykorzystywanie w praktyce własności liczb.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA AGENCJA KULTURY

Załącznik nr 4

IBE

INSTYTUT
BADAŃ
EDUKACYJNYCH

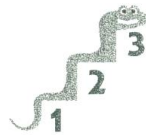
UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

OGÓLNOPOLSKIE BADANIE UMIEJĘTNOŚCI TRZECIOKLASISTÓW

OBUT 2013

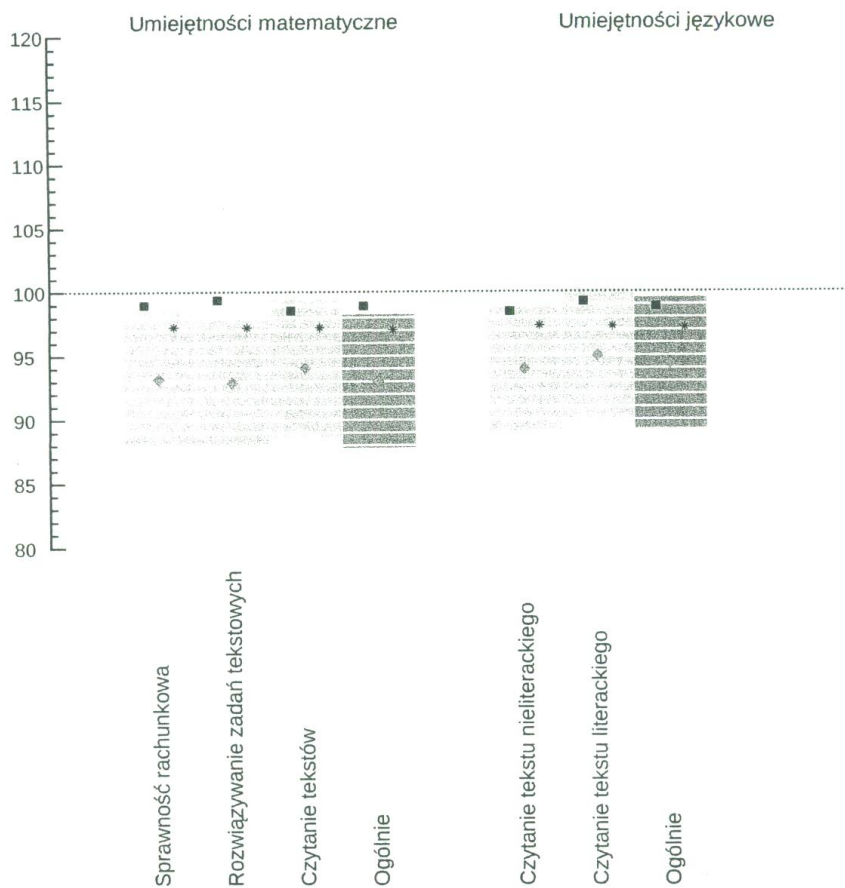

Wyniki badania
umiejętności językowych
i
umiejętności matematycznych

Publiczna Szkoła Podstawowa im. Władysława Szafera w Zespole
Szół w Widuchowej
Widuchowa ul. Barnima III 1
74-120 Widuchowa

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

LEGENDA:

	Średnia uczniów w badanej szkole
	95% przedział ufności dla średniej w badanej szkole
	Średnia wszystkich badanych uczniów (100)
	Średnia uczniów - wieś
	Średnia uczniów - województwo zachodniopomorskie

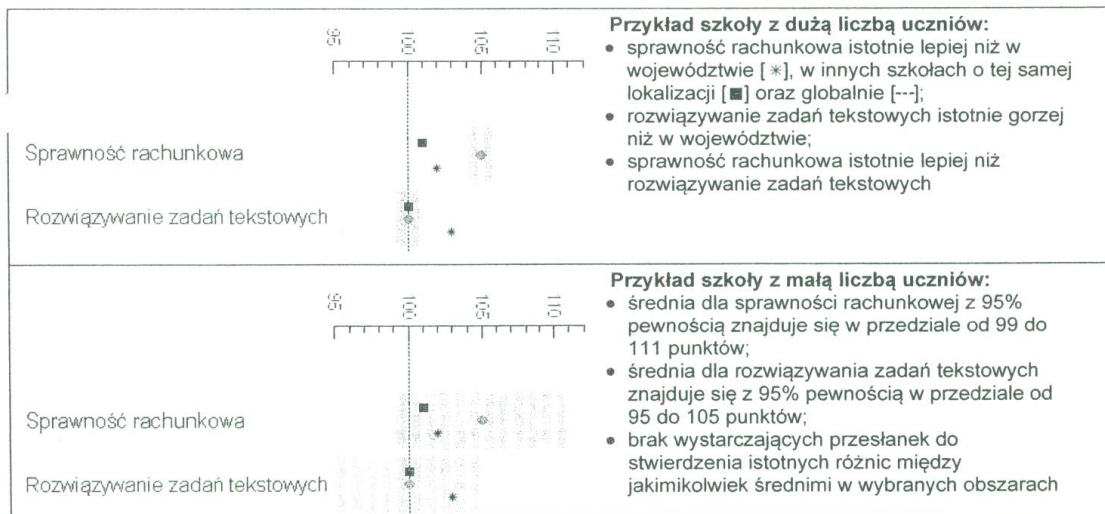
Jak czytać wykresy

Zarówno wyniki ogólne, jak i wyniki w poszczególnych obszarach, przedstawiono na takiej samej skali: o średniej wynoszącej 100 punktów oraz o odchyleniu standardowym równym 15 punktów. Zastosowanie wspólnej skali do prezentacji wyników pozwala w łatwy sposób porównać średni poziom umiejętności uczniów uczęszczających do badanej szkoły [◆] ze średnim poziomem umiejętności: wszystkich badanych uczniów [---], uczniów w odpowiednim województwie [*] oraz uczniów w szkołach o analogicznej lokalizacji (szkoły wiejskie, z miast do 10 tys. mieszkańców, z miast 10-100 tys., z miast powyżej 100 tys.) [■]. Wspólna skala umożliwi również zestawienie ze sobą wyników z różnych obszarów, pozwalając na zidentyfikowanie silnych i słabych stron szkoły. W przyszłości, możliwe będzie także dokonanie porównania z wynikiem z kolejnych edycji badania OBUT.

Trzeba wziąć pod uwagę, że uzyskane przez szkołę średnie wyniki są obciążone błędem statystycznym. Błąd ten jest większy w szkołach liczących mniej uczniów niż w szkołach dużych. Znajduje to swoje odzwierciedlenie na przykład w znacznej zmienności corocznych wyników sprawdzianu w klasie szóstej w najmniejszych szkołach. Średni wynik tych szkół zależy w dużym stopniu od losowych zmian w potencjale uczniów przyjmowanych do szkoły w danym roku. Innym źródłem niepewności jest błąd związany z samym pomiarem umiejętności za pomocą testów OBUT. Pojedynczy uczeń rozwiązuje tylko niewielką próbkę z danego obszaru, zatem jego wynik w teście stanowi jedynie poszlakę rzeczywistego poziomu umiejętności.

Oba wymienione źródła niepewności w oszacowaniu średnich dla szkoły zostały uwzględnione przy konstrukcji tzw. przedziałów ufności wokół średniego wyniku szkoły. Na wykresach są to oznaczone kolorem zielonym zakresy punktów. Określają one obszar, w którym średnia badanej szkoły znajduje się z 95% pewnością. Jeżeli przedział ufności dla danej umiejętności nie obejmuje średniej wszystkich badanych uczniów [---], to można wnioskować, że wyniki w zakresie tej umiejętności w szkole różnią się w sposób istotny w porównaniu do wszystkich badanych uczniów. Analogicznie wnioskujemy, gdy porównujemy wyniki szkoły do średniej uczniów szkół o takiej samej lokalizacji [■] lub do średniej szkół w województwie [*]. Jeżeli przedziały ufności dla dwóch umiejętności są rozłączne, to można wnioskować, że poziom uczniów w zakresie tych umiejętności różni się w sposób istotny.

Dla przykładu, poniżej zestawiono fragment hipotetycznych wyników dwóch szkół o takich samych średnich w dwóch obszarach umiejętności matematycznych (sprawność rachunkowa - 105 punktów, rozwiązywanie zadań tekstowych - 100 punktów), ale różniących się znacznie liczbą uczniów biorących udział w badaniach OBUT.

Zestawienie wyników badania umiejętności językowych

Klasa: A Publiczna Szkoła Podstawowa im. Władysława Szafera w Zespole Szkół w Widuchowej	Uczniowie badanej klasy	Wszyscy badani uczniowie	Uczniowie - wieś	Uczniowie w województwie
1) Czytanie tekstu nieliterackiego	73.6%	73.9%	72.2%	70.4%
Przepisanie zdań	81.3%	81.8%	80.9%	78.0%
Co wokół czego krąży?	75.0%	70.8%	69.2%	67.1%
Dlaczego trudno zaobserwować?	56.3%	69.9%	67.4%	65.6%
Kulka	75.0%	58.6%	56.9%	55.3%
Który etap w ciemności?	68.8%	85.1%	83.9%	82.3%
Etapy doświadczenia	87.5%	89.7%	88.8%	87.6%
Doświadczenie bez plasteliny	68.8%	55.4%	52.6%	52.3%
Co znajduje się w ramach	93.8%	83.5%	82.5%	79.8%
2) Czytanie tekstu literackiego	64.6%	55.3%	54.4%	51.3%
Po co przyjęcie?	31.3%	19.4%	19.8%	18.4%
Co było w ogłoszeniu?	75.0%	67.4%	66.2%	61.6%
Co zrobił herold?	100.0%	81.4%	79.8%	78.2%
Dlaczego księżę nie określił, ile wody?	50.0%	35.5%	34.5%	32.0%
W drodze na przyjęcie	81.3%	64.1%	63.0%	60.0%
Kto krzyczał z radości, a kto ze złości?	46.9%	50.5%	49.2%	45.4%
Niespodzianka księcia	75.0%	68.2%	67.1%	63.8%
Co można powiedzieć o księciu?	75.0%	61.1%	60.7%	56.5%
Umiejętności językowe uczniów - globalnie	69.1%	64.6%	63.3%	60.8%

Rekomendacje (porównaj "Ogólnopolskie Badanie Umiejętności Trzecioklasistów, Raport OBUT 2013")

Proponujemy położyć większy nacisk na:

- w zakresie rozwijania umiejętności odbioru tekstów nieliterackich - rozbudzanie ciekawości poznawczej uczniów poprzez zachęcanie do samodzielnego zdobywania wiedzy i odkrywania świata, samodzielnego badań oraz indywidualnego dochodzenia do rozwiązań problemów, zadawania pytań na forum klasy;
- dobór zróżnicowanych gatunkowo i tematycznie tekstów nieliterackich: artykułów popularnonaukowych i publicystycznych, instrukcji, przepisów, kodeksów, dokumentów, zawiadomień, haseł słownikowych i encyklopedycznych, programów, przewodników, rozkładów jazdy pociągów, ofert handlowych, reklam etc. Teksty powinny pochodzić (także) spoza podręcznika i być dostosowane do zainteresowań dzieci. Ważne, aby przynajmniej w części tekstów informacja werbalna uzupełniana była rysunkami, zdjęciami, schematami, mapami, piktogramami etc.;

- odpowiednie przygotowanie uczniów do lektury i odbioru tekstu, poprzez ćwiczenia wstępne, które wywołują w nich aktywność emocjonalną / intelektualną korzystną dla odbioru tekstu. Ćwiczenia te mogą dotyczyć np. przybliżenia problematyki, której dotyczy tekst (np. poprzez analizę map, oglądanie zdjęć lub filmów związanych z problematyką tekstu), objaśnienia trudniejszych pojęć lub faktów pojawiających się w tekście, zwrócenia uwagi na najważniejsze z prezentowanych treści lub istotne elementy struktury tekstu, dyskusji o problemach/wartościach z tekstu, odwołania się do osobistej wiedzy/doświadczeń i na tej podstawie zaaranżowanie działań dydaktycznych mających na celu przygotowanie ucznia do zaangażowanego emocjonalnie i intelektualnie odbioru tekstu. Wszystko to służy wywołaniu naturalnego zainteresowania tekstem, aby już w pierwszym kontakcie młody czytelnik nie był wobec niego obojętny;
- formułowanie szczegółowych pytań do tekstów nieliterackich. Odpowiedzi powinny wymagać od ucznia analizy tekstu, wyciągania wniosków, rozpoznawania związków przyczynowo-skutkowych, wyszukania definicji wyrazów, wyrażeń, zwrotów etc.;
- przygotowywanie kart pracy do tekstów nieliterackich czytanych podczas lekcji i w domu. Karty powinny zawierać ćwiczenia atrakcyjne dla uczniów - na przykład krzyżówki, rebusy, schematy. Takie zadania pomagają uświadomić uczniom, czy zrozumieli czytany tekst;
- wychodzenie poza tekst. W przypadku tekstów nieliterackich, zwłaszcza takich jak instrukcje czy artykuły popularnonaukowe, niezwykle ważne jest powiązanie ich z działaniami praktycznymi - pozwala to na rozwijanie w zbalansowany sposób zarówno kompetencji odbiorczych, jak i nadawczych oraz aktywizuje ucznia. Wyjściem poza tekst mogą być takie działania, jak zabawy dramatyczne, przeprowadzanie opisanych w tekście doświadczeń, wyszukiwanie w różnych źródłach dodatkowych informacji na dany temat, oglądanie zdjęć lub filmów związanych z treścią tekstu, planowanie opisanych w tekście działań (np. pytania do wywiadu z bohaterem tekstu, tworzenie listy ekwipunku na wyprawę lub listy składników potrzebnych do przygotowania opisanej potrawy etc.);
- rozwijanie i wspieranie indywidualnych zainteresowań uczniów poprzez stwarzanie sytuacji dydaktycznych takich, jak działalność "klubów ciekawskich" (w ramach których uczniowie pod kierunkiem nauczyciela przeprowadzają doświadczenia naukowe na podstawie przeczytanych instrukcji i tekstów popularnonaukowych, rozmawiają o roli eksperymentów w współczesnej nauce, poznają sylwetki ciekawych naukowców, oglądają filmy obrazujące doświadczenia, których nie da się przeprowadzić w warunkach szkolnych), zachęcanie do wyszukiwania dodatkowych informacji w różnych źródłach (encyklopedia, prasa, Internet), prezentacje indywidualnych i rodzinnych pasji uczniów podczas lekcji, organizowanie konkursów na najciekawszy eksperyment przeprowadzony w domu, odwiedzanie z uczniami muzeów i centrów nauki, zapraszanie na lekcje osób o ciekawych zainteresowaniach etc.;
- wykorzystywanie do ćwiczeń w czytaniu tekstów z różnych źródeł (nie tylko z podręcznika) interesujących, pobudzających do myślenia, do poszukiwania nowych wiadomości;
- wyszukiwanie określonych tez (wprost wyrażonych);
- wyszukiwanie informacji w tekście popularnonaukowym;
- identyfikowanie konkretnych informacji dotyczących np. faktów, zdarzeń;
- stwarzanie dzieciom jak najwięcej okazji do wyrażania własnych opinii o przeczytanych tekstach, do dyskusji;
- rozwijanie umiejętności przekształcania informacji z tekstu, wykorzystywania ich w nowych sytuacjach;
- czytanie reguł gier w celu zrozumienia zasad;
- porządkowanie informacji podanych w tekście;
- czytanie przepisów kulinarnych, samodzielne ich pisanie (czynności, ilości, składniki);
- w zakresie rozwijania umiejętności odbioru tekstów literackich -
dowartościowanie wspólnego i indywidualnego czytania tekstów literackich poprzez takie działania, jak przeprowadzanie stałych lub okresowych klasowych konkursów czytelniczych, organizacja współprowadzonych przez uczniów "spotkań z ulubioną lekturą" czy "biesiad literackich" łączących wspólne omówienie przeczytanych tekstów (zwłaszcza dłuższych lektur czytanych samodzielnie) z zabawami i poczęstunkiem, wprowadzenie w klasie zwyczaju codziennego czytania przez nauczyciela i uczniów wybranych tekstów spośród

zgrupowanych w założonej biblioteczce klasowej;

- dobór zróżnicowanych gatunkowo i tematycznie tekstów literackich: opowiadań, powieści dla dzieci lub ich fragmentów, baśni, bajek, legend, mitów, etc. Teksty powinny pochodzić (także) spoza podręcznika i być dostosowane do zainteresowań dzieci;
- głośne czytanie uczniom tekstów literackich podczas zajęć szkolnych przez nauczyciela. Pozwala to słuchaczom skoncentrować się przede wszystkim na treści tekstu (w przypadku cichego czytania tylko część uczniów ma wystarczające umiejętności lub/i motywację, żeby przeczytać tekst, a niewielka część tej grupy - żeby zrobić to wnikliwie; w przypadku głośnego czytania przez wybranego ucznia/uczniów przeszkodą w zrozumieniu tekstu są dla słuchaczy niewystarczające umiejętności czytającego (choćby intonacyjne), a dla czytającego stres i koncentracja na poprawnym artykułowaniu odczytywanych wyrazów);
- odpowiednie przygotowanie uczniów do lektury i odbioru tekstu, poprzez ćwiczenia wstępne, które wywołują w nich aktywność emocjonalną / intelektualną korzystną dla odbioru tekstu. Ćwiczenia te mogą dotyczyć np. przybliżenia problematyki, której dotyczy tekst, konstrukcji świata przedstawionego w tekście literackim, dyskusji o problemach/wartościach z tekstu, odwołania się do osobistej wiedzy / doświadczeń i na tej podstawie zaaranżowanie działań dydaktycznych mających na celu przygotowanie ucznia do zaangażowanego emocjonalnie i intelektualnie odbioru tekstu. Młody czytelnik zawsze "wchodzi" do tekstu z zewnątrz. Ćwiczenia przygotowujące go do odbioru służą temu, aby jak najbardziej oswoić go z problematyką podejmowaną w owym tekście; aby jego zewnętrzną pozycję jak najbardziej do tekstu zbliżyć. Wszystko to służy wywołaniu naturalnego zainteresowania tekstem, aby już w pierwszym kontakcie młody czytelnik nie był wobec niego obojętny;
- formułowanie szczegółowych pytań do tekstów literackich. Odpowiedzi powinny wymagać od ucznia analizy tekstu, wyciągania wniosków, rozpoznawania związków przyczynowo-skutkowych, refleksji na temat postaw i zachowania bohaterów, wydarzeń etc.;
- przygotowywanie kart pracy do tekstów literackich czytanych podczas lekcji i w domu. Karty powinny zawierać ćwiczenia atrakcyjne dla uczniów - na przykład krzyżówki, rebusy, schematy. Takie zadania pomagają uświadomić uczniom, czy zrozumieli czytany tekst;
- wykonywanie takich ćwiczeń takich, jak przewidywanie zakończenia/ dalszej części tekstu po przeczytaniu fragmentu, rozwijanie wątków pobocznych, tworzenie alternatywnych wersji zakończenia (mobilizuje to uczniów do uważnego czytania lub słuchania);
- wychodzenie poza tekst. Każdy tekst mający odpowiedni potencjał w zakresie inspirowania ekspresji werbalnej i pozawerbalnej ucznia może być pretekstem do aranżowania wielu sytuacji dydaktycznych, w których następuje zmiana ról: uczeń z odbiorcy zmienia się w twórcę. To niezwykle pożyteczna metamorfoza, gdyż pozwala na rozwijanie w zbalansowany sposób zarówno kompetencji odbiorczych, jak i nadawczych, a nade wszystko aktywizuje ucznia. Uczeń - odbiorca powinien mieć świadomość pokory wobec tekstu, który w akcie odbioru zawsze jest "ponad" odbiorcą i któremu odbiór musi być wierny (przekroczenie dopuszczalnych granic jest piętnowane jako odbiór nieuprawniony, nadinterpretacja); uczeń - twórca może przelamywać te bariery, odchodzić od tekstu, polemizować z nim, tworzyć jego warianty alternatywne itp. Najpierw musi jednak tekst dobrze zrozumieć, bo żeby coś świadomie zmieniać, przekształcać, trzeba to najpierw poznać. Wyjściem poza tekst mogą być działania takie, jak zabawy teatralne (werbalne, mimiczne), zamiana ról głównych bohaterów, kreowanie działań mediacyjnych (próby godzenia bohaterów), redukcja / uzupełnianie fabuły, wzbogacanie świata przedstawionego o dodatkowe postacie / rekwizyty, transpozycja pomysłu fabularnego do realiów współczesnych (tworzenie utworów alternatywnych), przekształcanie morału (wierszowanie), zamiana bajki w opowiadanie z dialogiem etc.;
- określanie nastroju w tekście;
- określanie relacji przyczynowo-skutkowych w tekście;
- umożliwienie dzieciom tworzenia na podstawie przeczytanego tekstu form wypowiedzi o charakterze twórczym takich, jak pisanie opowiadań, dialogów, prostych form poetyckich, sztuk teatralnych.

Zestawienie wyników badania umiejętności matematycznych

Klasa: A Publiczna Szkoła Podstawowa im. Władysława Szafera w Zespole Szkół w Widuchowej	Uczniowie badanej klasy	Wszyscy badani uczniowie	Uczniowie - wieś	Uczniowie w województwie
1) Sprawność rachunkowa	68.8%	68.1%	66.7%	63.6%
Zadania typowe	70.8%	70.8%	69.7%	67.0%
Zadania nietypowe	62.5%	59.8%	57.6%	53.6%
2) Rozwiązywanie zadań tekstowych	42.2%	53.2%	52.4%	49.2%
Zadania typowe	40.6%	68.8%	68.6%	65.3%
Zadania nietypowe	42.7%	48.0%	47.0%	43.8%
3) Czytanie tekstów	59.4%	60.7%	58.1%	55.1%
Zadania typowe	56.3%	58.8%	56.6%	53.4%
Zadania nietypowe	65.6%	64.4%	61.1%	58.6%
Umiejętności matematyczne uczniów - globalnie	53.8%	59.0%	57.5%	54.4%

Rekomendacje (porównaj "Ogólnopolskie Badanie Umiejętności Trzecioklasistów, Raport OBUT 2013")

Proponujemy położyć większy nacisk na:

- stwarzanie dzieciom przestrzeni do odkrywania, samodzielnych badań i indywidualnego dochodzenia do rozwiązywania zadań i problemów;
- unikanie podawania uczniom wiedzy w formie definicji, gotowych regułek i schematów rozwiązań;
- zachęcanie uczniów do zadawania pytań;
- zachęcanie uczniów do stosowania różnych sposobów liczenia, zgodnie z ich własnymi preferencjami;
- sięganie po zadania wymagające stosowania praktycznych umiejętności np. ważenia, odmierzania czasu, odmierzania odległości itp.;
- zachęcanie uczniów do samodzielnego rozwiązywania nietypowych zadań i problemów;
- stwarzanie uczniom sytuacji do rozwiązywania zadania wieloma sposobami i umożliwienie prezentowania na forum klasy różnych sposobów rozwiązania tego samego zadania;
- umożliwianie uczniom manipulowania konkretami, które pomogą im m.in. zrozumieć i przyswoić pojęcia matematyczne, rozwiązać zadanie;
- zachęcanie uczniów do stosowania rysunków np. w celu przedstawienia informacji zawartych w zadaniu i związków pomiędzy nimi;
- umożliwienie uczniom graficznego przedstawiania rozwiązań zadań i uznawanie rysunków za prawidłowy sposób rozwiązania zadania;
- kształcenie w uczniach nawyku samodzielnego sprawdzania uzyskanego wyniku z informacjami podanymi w treści zadania;

- zachęcanie uczniów do wypracowania swojego sposobu wyodrębniania istotnych informacji zawartych w tekstach;
- układanie przez uczniów pytań w oparciu o informacje zawarte z tekstach, tabelach, diagramach itp.;
- pobudzanie, rozwijanie wyobraźni oraz logicznego myślenia dzieci np.: poprzez zabawy matematyczne, korzystanie z gier dydaktycznych, komputerowych, planszowych, kościanych, karcianych;
- organizowanie w klasie pracy w grupach, podczas której dzieci będą miały okazję wypracować, zaprezentować i przedyskutować różne sposoby rozwiązania zadania lub problemu;
- systematyczne doskonalenie rachunku pamięciowego, np. poprzez gry i zabawy jako rozgrzewkę przed zajęciami matematycznymi;
- rozwiązywanie zadań, w których pojawiają się liczby zapisane słowami;
- doskonalenie znajomości tabliczki mnożenia i dzielenia w zakresie 100, także w formie gier i zabaw;
- poszukiwanie różnych sposobów wyodrębniania istotnych informacji zawartych w treści zadania;
- wykorzystywanie w czasie zajęć kalendarzy, zegarów, wag itp.;
- stwarzanie uczniom możliwości rozwiązywania zadań według ich pomysłów;
- zachęcanie uczniów do przedstawiania informacji z zadania lub rozwiązań zadania za pomocą rysunków;
- wykorzystywanie do rozwiązywania zadań geometrycznych np. papierowych figur, którymi uczeń będzie mógł manipulować (składać, ciąć, itp.);
- wykorzystywanie zadań o charakterze użytkowym, które zawierają w tekście wiele informacji oraz diagramy, grafy, tabele itp.;
- układanie przez uczniów pytań do tekstów matematycznych, na które inni mogą odpowiedzieć, korzystając z informacji zawartych w tym tekście.

Zestawienie wyników badania umiejętności matematycznych

Klasa: B Publiczna Szkoła Podstawowa im. Władysława Szafera w Zespole Szkół w Widuchowej	Uczniowie badanej klasy	Wszyscy badani uczniowie	Uczniowie - wieś	Uczniowie w województwie
1) Sprawność rachunkowa	44.0%	68.1%	66.7%	63.6%
Zadania typowe	50.8%	70.8%	69.7%	67.0%
Zadania nietypowe	23.8%	59.8%	57.6%	53.6%
2) Rozwiązywanie zadań tekstowych	36.9%	53.2%	52.4%	49.2%
Zadania typowe	57.1%	68.8%	68.6%	65.3%
Zadania nietypowe	30.2%	48.0%	47.0%	43.8%
3) Czytanie tekstów	41.3%	60.7%	58.1%	55.1%
Zadania typowe	39.3%	58.8%	56.6%	53.4%
Zadania nietypowe	45.2%	64.4%	61.1%	58.6%
Umiejętności matematyczne uczniów - globalnie	39.9%	59.0%	57.5%	54.4%

Rekomendacje (porównaj "Ogólnopolskie Badanie Umiejętności Trzecioklasistów, Raport OBUT 2013")

Proponujemy położyć większy nacisk na:

- stwarzanie dzieciom przestrzeni do odkrywania, samodzielnych badań i indywidualnego dochodzenia do rozwiązywania zadań i problemów;
- unikanie podawania uczniom wiedzy w formie definicji, gotowych regulek i schematów rozwiązań;
- zachęcanie uczniów do zadawania pytań;
- zachęcanie uczniów do stosowania różnych sposobów liczenia, zgodnie z ich własnymi preferencjami;
- sięganie po zadania wymagające stosowania praktycznych umiejętności np. ważenia, odmierzania czasu, odmierzania odległości itp.;
- zachęcanie uczniów do samodzielnego rozwiązywania nietypowych zadań i problemów;
- stwarzanie uczniom sytuacji do rozwiązywania zadania wieloma sposobami i umożliwienie prezentowania na forum klasy różnych sposobów rozwiązania tego samego zadania;
- umożliwianie uczniom manipulowania konkretami, które pomogą im m.in. zrozumieć i przyswoić pojęcia matematyczne, rozwiązać zadanie;
- zachęcanie uczniów do stosowania rysunków np. w celu przedstawienia informacji zawartych w zadaniu i związków pomiędzy nimi;
- umożliwienie uczniom graficznego przedstawiania rozwiązań zadań i uznawanie rysunków za prawidłowy sposób rozwiązania zdania;
- kształcenie w uczniach nawyku samodzielnego sprawdzania uzyskanego wyniku z informacjami podanymi w treści zadania;

- zachęcanie uczniów do wypracowania swojego sposobu wyodrębniania istotnych informacji zawartych w tekstach;
- układanie przez uczniów pytań w oparciu o informacje zawarte z tekstach, tabelach, diagramach itp.;
- pobudzanie, rozwijanie wyobraźni oraz logicznego myślenia dzieci np.: poprzez zabawy matematyczne, korzystanie z gier dydaktycznych, komputerowych, planszowych, kościanych, karcianych;
- organizowanie w klasie pracy w grupach, podczas której dzieci będą miały okazję wypracować, zaprezentować i przedyskutować różne sposoby rozwiązania zadania lub problemu;
- systematyczne doskonalenie rachunku pamięciowego, np. poprzez gry i zabawy jako rozgrzewkę przed zajęciami matematycznymi;
- rozwiązywanie zadań, w których pojawiają się liczby zapisane słowami;
- doskonalenie znajomości tabliczki mnożenia i dzielenia w zakresie 100, także w formie gier i zabaw;
- zachęcanie uczniów do poszukiwania i stosowania różnych sposobów liczenia podczas rozwiązywania typowych i nietypowych zadań oraz problemów;
- poszukiwanie różnych sposobów wyodrębniania istotnych informacji zawartych w treści zadania;
- wykorzystywanie w czasie zajęć kalendarzy, zegarów, wag itp.;
- stwarzanie uczniom możliwości rozwiązywania zadań według ich pomysłów;
- zachęcanie uczniów do przedstawiania informacji z zadania lub rozwiązań zadania za pomocą rysunków;
- wykorzystywanie do rozwiązywania zadań geometrycznych np. papierowych figur, którymi uczeń będzie mógł manipulować (składać, ciąć, itp.);
- wykorzystywanie zadań o charakterze użytkowym, które zawierają w tekście wiele informacji oraz diagramy, grafy, tabele itp.;
- układanie przez uczniów pytań do tekstów matematycznych, na które inni mogą odpowiedzieć, korzystając z informacji zawartych w tym tekście;
- stwarzanie sytuacji wymagających zapisywania istotnych informacji z tekstu matematycznego w formie: wykresu, tabeli, diagramu, itp.;
- wykorzystywanie tabel, diagramów, wykresów do opisywania różnych codziennych sytuacji w klasie, szkole.

Zestawienie wyników badania umiejętności językowych

Klasa: B Publiczna Szkoła Podstawowa im. Władysława Szafera w Zespole Szkół w Widuchowej	Uczniowie badanej klasy	Wszyscy badani uczniowie	Uczniowie - wieś	Uczniowie w województwie
1) Czytanie tekstu nieliterackiego	59.3%	73.9%	72.2%	70.4%
Przepisanie zdań	81.0%	81.8%	80.9%	78.0%
Co wokół czego krąży?	47.6%	70.8%	69.2%	67.1%
Dlaczego trudno zaobserwować?	45.2%	69.9%	67.4%	65.6%
Kulka	47.6%	58.6%	56.9%	55.3%
Który etap w ciemności?	66.7%	85.1%	83.9%	82.3%
Etapy doświadczenia	90.5%	89.7%	88.8%	87.6%
Doświadczenie bez plasteliny	42.9%	55.4%	52.6%	52.3%
Co znajduje się w ramkach	66.7%	83.5%	82.5%	79.8%
2) Czytanie tekstu literackiego	36.5%	55.3%	54.4%	51.3%
Po co przyjęcie?	0.0%	19.4%	19.8%	18.4%
Co było w ogłoszeniu?	42.9%	67.4%	66.2%	61.6%
Co zrobił herold?	85.7%	81.4%	79.8%	78.2%
Dlaczego ksiączę nie określił, ile wody?	14.3%	35.5%	34.5%	32.0%
W drodze na przyjęcie	42.9%	64.1%	63.0%	60.0%
Kto krzychał z radości, a kto ze złości?	33.3%	50.5%	49.2%	45.4%
Niespodzianka księcia	57.1%	68.2%	67.1%	63.8%
Co można powiedzieć o księciu?	19.0%	61.1%	60.7%	56.5%
Umiejętności językowe uczniów - globalnie	47.9%	64.6%	63.3%	60.8%

Rekomendacje (porównaj "Ogólnopolskie Badanie Umiejętności Trzecioklasistów, Raport OBUT 2013")

Proponujemy położyć większy nacisk na:

- w zakresie rozwijania umiejętności odbioru tekstów nieliterackich - rozbudzanie ciekawości poznawczej uczniów poprzez zachęcanie do samodzielnego zdobywania wiedzy i odkrywania świata, samodzielnych badań oraz indywidualnego dochodzenia do rozwiązań problemów, zadawania pytań na forum klasy;
- dobór zróżnicowanych gatunkowo i tematycznie tekstów nieliterackich: artykułów popularnonaukowych i publicystycznych, instrukcji, przepisów, kodeksów, dokumentów, zawiadomień, haseł słownikowych i encyklopedycznych, programów, przewodników, rozkładów jazdy pociągów, ofert handlowych, reklam etc. Teksty powinny pochodzić (także) spoza podręcznika i być dostosowane do zainteresowań dzieci. Ważne, aby przynajmniej w części tekstów informacja werbalna uzupełniana była rysunkami, zdjęciami, schematami, mapami, piktogramami etc.;

- odpowiednie przygotowanie uczniów do lektury i odbioru tekstu, poprzez ćwiczenia wstępne, które wywołują w nich aktywność emocjonalną / intelektualną korzystną dla odbioru tekstu. Ćwiczenia te mogą dotyczyć np. przybliżenia problematyki, której dotyczy tekst (np. poprzez analizę map, oglądanie zdjęć lub filmów związanych z problematyką tekstu), objaśnienia trudniejszych pojęć lub faktów pojawiających się w tekście, zwrócenia uwagi na najważniejsze z prezentowanych treści lub istotne elementy struktury tekstu, dyskusji o problemach/wartościach z tekstu, odwołania się do osobistej wiedzy/doświadczeń i na tej podstawie zaaranżowanie działań dydaktycznych mających na celu przygotowanie ucznia do zaangażowanego emocjonalnie i intelektualnie odbioru tekstu. Wszystko to służy wywołaniu naturalnego zainteresowania tekstem, aby już w pierwszym kontakcie młody czytelnik nie był wobec niego obojętny;
- formułowanie szczegółowych pytań do tekstów nieliterackich. Odpowiedzi powinny wymagać od ucznia analizy tekstu, wyciągania wniosków, rozpoznawania związków przyczynowo-skutkowych, wyszukania definicji wyrazów, wyrażań, zwrotów etc.;
- przygotowywanie kart pracy do tekstów nieliterackich czytanych podczas lekcji i w domu. Karty powinny zawierać ćwiczenia atrakcyjne dla uczniów - na przykład krzyżówki, rebusy, schematy. Takie zadania pomagają uświadomić uczniom, czy zrozumieli czytany tekst;
wychodzenie poza tekst. W przypadku tekstów nieliterackich, zwłaszcza takich jak instrukcje czy artykuły popularnonaukowe, niezwykle ważne jest powiązanie ich z działaniami praktycznymi - pozwala to na rozwijanie w zbalansowany sposób zarówno kompetencji odbiorczych, jak i nadawczych oraz aktywizuje ucznia. Wyjściem poza tekst mogą być takie działania, jak zabawy dramowe, przeprowadzanie opisanych w tekście doświadczeń, wyszukiwanie w różnych źródłach dodatkowych informacji na dany temat, oglądanie zdjęć lub filmów związanych z treścią tekstu, planowanie opisanych w tekście działań (np. pytania do wywiadu z bohaterem tekstu, tworzenie listy ekwipunku na wyprawę lub listy składników potrzebnych do przygotowania opisaną potrawy etc.);
- rozwijanie i wspieranie indywidualnych zainteresowań uczniów poprzez stwarzanie sytuacji dydaktycznych takich, jak działalność "klubów ciekawskich" (w ramach których uczniowie pod kierunkiem nauczyciela przeprowadzają doświadczenia naukowe na podstawie przeczytanych instrukcji i tekstów popularnonaukowych, rozmawiają o roli eksperymentów we współczesnej nauce, poznają sylwetki ciekawych naukowców, oglądają filmy obrazujące doświadczenia, których nie da się przeprowadzić w warunkach szkolnych), zachęcanie do wyszukiwania dodatkowych informacji w różnych źródłach (encyklopedia, prasa, Internet), prezentacje indywidualnych i rodzinnych pasji uczniów podczas lekcji, organizowanie konkursów na najciekawszy eksperyment przeprowadzony w domu, odwiedzanie z uczniami muzeów i centrów nauki, zapraszanie na lekcje osób o ciekawych zainteresowaniach etc.;
- wykorzystywanie do ćwiczeń w czytaniu tekstów z różnych źródeł (nie tylko z podręcznika) interesujących, pobudzających do myślenia, do poszukiwania nowych wiadomości;
- wyszukiwanie określonych tez (wprost wyrażonych);
- wyszukiwanie i analizę określonych fragmentów tekstu;
- wyszukiwanie informacji w tekście, porównywanie ich z własną wiedzą i doświadczeniem;
- wyszukiwanie informacji w tekście popularnonaukowym;
- identyfikowanie konkretnych informacji dotyczących np. faktów, zdarzeń;
- stwarzanie dzieciom jak najwięcej okazji do wyrażania własnych opinii o przeczytanych tekstach, do dyskusji;
- wnioskowanie na podstawie przesłanek zawartych w tekście;
- studiowanie instrukcji, np. w celu wykonania pracy technicznej (złożenia pudełka, budowli z klocków, uruchomienia gry komputerowej etc.);
- uzasadnianie opinii w tekstach pisanych przez dzieci;
- stawianie zadań wymagających samodzielnego redagowania wypowiedzi pisemnej na temat problemów poruszanych w czytanych tekstach;

- rozwijanie umiejętności przekształcania informacji z tekstu, wykorzystywania ich w nowych sytuacjach;
- czytanie reguł gier w celu zrozumienia zasad;
- ćwiczenia rozwijające umiejętność wnioskowania takie, jak porównywanie informacji w tekście i określanie ich wagi, dostrzeganie tematu lub przesłania tekstu, odkrywania związków przyczynowo-skutkowych;
- określanie relacji przyczynowo-skutkowych w tekście;
- zachęcanie uczniów do takiego czytania, które wymaga rozumienia całego tekstu, a nie tylko poszczególnych jego fragmentów;
- tworzenie form wypowiedzi o charakterze użytkowym takich, jak: instrukcje, przepisy, petycje, ogłoszenia, wyjaśnienia etc.;
- dobór tekstów zawierających elementy graficzne: ramki, schematy, rysunki, piktogramy etc.;
- dostrzegania relacji między częściami składowymi tekstu;
- analizę struktury tekstu - funkcji poszczególnych jego elementów;
- w zakresie rozwijania umiejętności odbioru tekstów literackich -
  - dowartościowanie wspólnego i indywidualnego czytania tekstów literackich poprzez takie działania, jak przeprowadzanie stałych lub okresowych klasowych konkursów czytelniczych, organizacja współprowadzonych przez uczniów "spotkań z ulubioną lekturą" czy "biesiad literackich" łączących wspólne omówienie przeczytanych tekstów (zwłaszcza dłuższych lektur czytanych samodzielnie) z zabawami i poczęstunkiem, wprowadzenie w klasie zwyczaju codziennego czytania przez nauczyciela i uczniów wybranych tekstów spośród zgromadzonych w założonej bibliotece klasowej;
  - dobór zróżnicowanych gatunkowo i tematycznie tekstów literackich: opowiadań, powieści dla dzieci lub ich fragmentów, baśni, bajek, legend, mitów, etc. Teksty powinny pochodzić (także) spoza podręcznika i być dostosowane do zainteresowań dzieci;
  - głośne czytanie uczniom tekstów literackich podczas zajęć szkolnych przez nauczyciela. Pozwala to słuchaczom skoncentrować się przede wszystkim na treści tekstu (w przypadku cichego czytania tylko część uczniów ma wystarczające umiejętności lub/i motywację, żeby przeczytać tekst, a niewielka część tej grupy - żeby zrobić to wnikliwie; w przypadku głośnego czytania przez wybranego ucznia/uczniów przeszkodą w zrozumieniu tekstu są dla słuchaczy niewystarczające umiejętności czytającego (choćby intonacyjne), a dla czytającego stres i koncentracja na poprawnym artykułowaniu odczytywanych wyrazów);
  - odpowiednie przygotowanie uczniów do lektury i odbioru tekstu, poprzez ćwiczenia wstępne, które wywołują w nich aktywność emocjonalną / intelektualną korzystną dla odbioru tekstu. Ćwiczenia te mogą dotyczyć np. przybliżenia problematyki, której dotyczy tekst, konstrukcji świata przedstawionego w tekście literackim, dyskusji o problemach/wartościach z tekstu, odwołania się do osobistej wiedzy / doświadczeń i na tej podstawie zaaranżowanie działań dydaktycznych mających na celu przygotowanie ucznia do zaangażowanego emocjonalnie i intelektualnie odbioru tekstu. Młody czytelnik zawsze "wchodzi" do tekstu z zewnątrz. Ćwiczenia przygotowujące go do odbioru służą temu, aby jak najbardziej oswoić go z problematyką podejmowaną w owym tekście; aby jego zewnętrzną pozycję jak najbardziej do tekstu zbliżyć. Wszystko to służy wywołaniu naturalnego zainteresowania tekstem, aby już w pierwszym kontakcie młody czytelnik nie był wobec niego obojętny;
  - formułowanie szczegółowych pytań do tekstów literackich. Odpowiedzi powinny wymagać od ucznia analizy tekstu, wyciągania wniosków, rozpoznawania związków przyczynowo-skutkowych, refleksji na temat postaw i zachowania bohaterów, wydarzeń etc.;
  - przygotowywanie kart pracy do tekstów literackich czytanych podczas lekcji i w domu. Karty powinny zawierać ćwiczenia atrakcyjne dla uczniów - na przykład krzyżówki, rebusy, schematy. Takie zadania pomagają uświadomić uczniom, czy zrozumieli czytany tekst;

- wykonywanie takich ćwiczeń takich, jak przewidywanie zakończenia/ dalszej części tekstu po przeczytaniu fragmentu, rozwijanie wątków pobocznych, tworzenie alternatywnych wersji zakończenia (mobilizuje to uczniów do uważnego czytania lub słuchania);
- wychodzenie poza tekst. Każdy tekst mający odpowiedni potencjał w zakresie inspirowania ekspresji werbalnej i pozawerbalnej ucznia może być pretekstem do aranżowania wielu sytuacji dydaktycznych, w których następuje zmiana ról: uczeń z odbiorcy zmienia się w twórcę. To niezwykle pożyteczna metamorfoza, gdyż pozwala na rozwijanie w zbalansowany sposób zarówno kompetencji odbiorczych, jak i nadawczych, a nade wszystko aktywizuje ucznia. Uczeń - odbiorca powinien mieć świadomość pokory wobec tekstu, który w akcie odbioru zawsze jest "ponad" odbiorcą i któremu odbiór musi być wierny (przekroczenie dopuszczalnych granic jest piętnowane jako odbiór nieuprawniony, nadinterpretacja); uczeń - twórca może przełamywać te bariery, odchodząc od tekstu, polemizować z nim, tworzyć jego warianty alternatywne itp. Najpierw musi jednak tekst dobrze zrozumieć, bo żeby coś świadomie zmieniać, przekształcać, trzeba to najpierw poznać. Wyjściem poza tekst mogą być działania takie, jak zabawy teatralne (werbalne, mimiczne), zamiana ról głównych bohaterów, kreowanie działań mediacyjnych (próby godzenia bohaterów), redukcja / uzupełnianie fabuły, wzbogacanie świata przedstawionego o dodatkowe postacie / rekwizyty, transpozycja pomysłu fabularnego do realiów współczesnych (tworzenie utworów alternatywnych), przekształcanie morału (wierszowanie), zamiana bajki w opowiadanie z dialogiem etc.;
- zachęcanie uczniów do takiego czytania, które wymaga rozumienia całego tekstu, a nie tylko poszczególnych jego fragmentów;
- ćwiczenia rozwijające umiejętność wnioskowania takie, jak porównywanie informacji w tekście i określanie ich wagi, dostrzeganie tematu lub przesłania tekstu, odkrywanie związków przyczynowo-skutkowych;
- wyszukiwanie definicji wyrazów, wyrażeń, zwrotów;
- wyszukiwanie i analizę określonych fragmentów tekstu;
- rozwijanie umiejętności interpretacji czytanego tekstu, porównywania z własną wiedzą i doświadczeniem;
- stwarzanie dzieciom jak najwięcej okazji do wyrażania własnych opinii o przeczytanych tekstach, do dyskusji;
- zwracanie uwagi na umiejętność uzasadniania swoich opinii w tekstach pisanych przez dzieci;
- stawianie zadań wymagających samodzielnego redagowania wypowiedzi pisemnej na temat problemów poruszanych w czytanych tekstach;
- określanie relacji między bohaterami;
- adekwatne argumentowanie;
- łączenie przeczytanego tekstu literackiego z osobistym doświadczeniem/wiedzą dzieci;
- określanie nastroju w tekście;
- określanie relacji przyczynowo-skutkowych w tekście;
- umożliwienie dzieciom tworzenia na podstawie przeczytanego tekstu form wypowiedzi o charakterze twórczym takich, jak pisanie opowiadań, dialogów, prostych form poetyckich, sztuk teatralnych;
- określanie, jak autor skonstruował zakończenie opowiadania i dlaczego może ono zaskakiwać czytelnika;
- wykorzystywanie do ćwiczeń w czytaniu tekstów pobudzających do myślenia;
- stawianie zadań wymagających samodzielnego poszukiwania informacji na zadany temat w tekstach kultury;
- charakteryzowanie bohaterów czytanych tekstów na podstawie bezpośrednich opisów oraz poprzez wydarzenia;
- łączenie przeczytanego tekstu literackiego z osobistym doświadczeniem/wiedzą dzieci;
- stwarzanie dzieciom okazji do twórczości słownej, rozwijanie słownictwa uczniów poprzez odpowiedni dobór tekstów (zróżnicowanych tematycznie, gatunkowo i stylistycznie);
- tworzenie przez dzieci indywidualnych słowniczków (ulubione wyrazy, ciekawe sformułowania, oryginalne, rzadko używane wyrażenia);

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

- doskonalenie umiejętności rozumienia przez dzieci wyrazów: wieloznacznych, bliskoznacznych, o przeciwstawnym znaczeniu w konkretnych sytuacjach pozwalających dostrzegać podobieństwa i różnice znaczeniowe;
- wzbogacanie zasobu słownikowego dzieci, w tym organizowanie zabaw i gier słownych, ułatwiających poznawanie znaczeń wyrazów w różnym kontekście;
- stosowanie ćwiczeń frazeologicznych w połączeniu z twórczym pisaniem tekstów oraz ich stylistycznym przekształcaniem (na poważnie, żartobliwie itp.).